

Folketingets Kommunaludvalg

Departementet

Holmens Kanal 22
1060 København K

Tlf. 3392 9300
Fax. 3393 2518
E-mail vfm@vfm.dk

EGE/ J.nr. 2009-1635

Dato: 19. marts 2009

Under henvisning til Folketingets Kommunaludvalgs brev af 18. februar følger hermed velfærdsministerens endelige svar på spørgsmål nr. 67 (KOU Alm. del). Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Hans Kristian Skibby (DF).

Spørgsmål nr. 67:

"Ministeren bedes beskrive de gældende regler for gennemførelse af prøvevalg for 16-17 årige, som flere danske kommuner nu gennemfører den 17. november 2009 i forbindelse med lokal- og regionsvalg?"

Svar:

Den skrevne lovgivning indeholder ikke regler om kommuners adgang til at gennemføre prøvevalg for 16-17 årige i forbindelse med kommunal- og regionsvalg.

Spørgsmålet om kommuners adgang til at gennemføre prøvevalg for 16-17 årige skal derfor afgøres efter almindelige kommunalretlige grundsætninger om kommuners opgavevaretagelse, de såkaldte kommunalfuldmagtsregler.

Der ses ikke i de kommunale tilsynsmyndigheders praksis eller i den juridiske litteratur at være taget stilling til spørgsmålet om, hvorvidt det er en kommunal opgave efter kommunalfuldmagtsreglerne at gennemføre prøvevalg for de 16-17 årige i kommunen.

Det antages imidlertid, at kommuner med hjemmel i kommunalfuldmagtsreglerne kan varetage opgaver, der har til formål at fremme nærdemokratiet.

Det må efter Velfærdsministeriets opfattelse lægges til grund, at 16-17 årige borgere deltager i et prøvevalg i forbindelse med kommunal- og regions-

valget vil fremme de pågældendes indsigt i og interesse for, hvordan valgene foregår. Endvidere må afgrænsningen af gruppen af deltagere i prøvevalget til unge, der endnu ikke har, men vil have opnået valgret til det næste kommunal- og regionsvalg i 2013, anses for saglig. Efter Velfærdsministeriets opfattelse vil et prøvevalg som omhandlet i spørgsmålet således kunne gennemføres med hjemmel i kommunalfuldmagtsreglerne.

Tilrettelæggelsen af et sådant prøvevalg skal ske i overensstemmelse med det almindelige princip om saglighed i forvaltningen, herunder kravet om at kommuner ikke uden lovhjemmel kan varetage partipolitiske formål og i øvrigt i deres opgavevaretagelse skal være partipolitiske neutrale. Prøvevalget skal endvidere tilrettelægges under iagttagelse af lighedsgrundsætningen.

Dette indebærer efter Velfærdsministeriets opfattelse blandt andet, at prøvevalget skal tilrettelægges således, at den enkelte skal have mulighed for at afgive sin stemme, uden at offentligheden får kendskab hertil, at der ikke må ske utilbørlig påvirkning i forbindelse med stemmeafgivning, at de 16-17 årige skal have lige mulighed for at afgive stemme, og at der skal være mulighed for at afgive stemme på alle opstillingsberettigede partier.

Velfærdsministeriet har forstået spørgsmålet således, at der er tale om prøvevalg, der gennemføres samtidigt med kommunal- og regionsvalget. I den anledning skal ministeriet bemærke, at det antages, at kommunalbestyrelsen kan beslutte, at der i forbindelse med valget skal afholdes en særlig lokal afstemning. En forudsætning herfor er, at afstemningen tilrettelægges således, at den foregår tydeligt og klart adskilt fra det lovbestemte valg, herunder med særskilte valgborde, stemmerum og stemmekasser og så vidt muligt i adskilte lokaler med særskilte adgangsveje til de pågældende stemmelokaler. Afstemningen skal endvidere tilrettelægges således, at den ikke kan virke forstyrrende på vælgernes adgang til at afgive stemme ved det lovbestemte valg eller på gennemførelsen af dette valg i øvrigt og således, at det lovbestemte valg har første prioritet i forhold til den lokale afstemning.

Efter Velfærdsministeriets opfattelse vil kommunalbestyrelsen ved et prøvevalg, der finder sted samtidig med et kommunal- og regionsvalg, skulle sikre, at prøvevalget på tilsvarende måde foregår tydeligt og klart adskilt fra det lovbestemte valg. Særligt for så vidt angår stemmerum bemærkes, at efter Velfærdsministeriets opfattelse tilsiger dels hensynet til, at der ikke sker sammenblanding af prøvevalget og det lovbestemte valg, dels hensynet til at sikre en uforstyrret gennemførelse af det lovbestemte valg, at kravet om adskilte stemmerum er ufravigeligt i forbindelse med prøvevalg.

Det er endvidere en forudsætning, at et eventuelt prøvevalg – hvad enten det sker manuelt eller elektronisk - finder sted i overensstemmelse med persondataloven. Det er Datatilsynet, som fører tilsyn med overholdelse af persondataloven, som henhører under Justitsministeriet.

Karen Jespersen

/ Christian Vigh